

6.9. Člověk a svět práce

6.9.1 Pracovní činnosti

Autoři:

Mgr. Jaroslava Potocká

Mgr. Renata Dušková

Josef Franta

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku na 1. stupni po jedné hodině týdně a v 6. ročníku na 2. stupni po dvou hodinách týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti jsou na 1. stupni rozděleny do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Výuka na 2. stupni obsahově a organizačně navazuje na výuku na 1. stupni.

Pracovní činnosti na 2. stupni se realizují v následujících tematických okruzích:

1. Práce s technickými materiály

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- užívá technickou dokumentaci, připraví si jednoduchý náčrt výrobku

2. Pěstitelské práce a chovatelství

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květin pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

K výuce je využito materiální a technické vybavení školy, tzn. stávající školní pozemek se skleníkem, školní dílna s dělením pro práce se dřevem, kovem a plasty a dále cvičná školní kuchyně. Ve všech okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Do předmětu Pracovní činnosti jsou integrována témata z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu je

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí při ručním obrábění materiálů a při činnostech v domácnosti
- osvojení správné volby a použití vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- osvojení a uplatnění základních zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získávání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření
- poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti			Období: 1. – 2.
Očekávané výstupy oblasti	Očekávané výstupy školní	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty.	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. Umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru.	Práce s drobným materiálem – papír	1.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu /dle svých schopností a možností/.
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Dovede třídit, aranžovat a navlékat přírodní materiál. Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce s drobným materiálem – přírodniny	1.	
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Umí stříhat a lepit textil. Umí vytvořit koláž.	Práce s drobným materiálem – textil	1.	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Dovede sestavovat stavebnicové prvky. Umí montovat a demontovat stavebnici.	Konstrukční činnosti	1.	
Provádí pozorování přírody. Pečuje o nenáročné rostliny.	Zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání.	Pěstitelské práce	1.	Kolektivní práce
Chová se vhodně při stolování.	Zná základy správného stolování a společenského chování.	Příprava pokrmů	1.	Příprava pokrmů
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. Umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru	Práce s drobným materiálem - papír, karton	2.	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, upravovat a třídit při sběru přírodní materiál. Pracuje podle slovního návodu nebo	Práce s drobným materiálem - přírodniny	2.	

	předlohy			
Nácvik zadního stehu na čtvrtce- textilní koláž	Umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil Naučí se zadní steh Umí přišít knoflíky Umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	Práce s drobným materiálem - textil	2.	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Dovede sestavovat stavebnicové prvky Umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti	2.	kolektivní práce
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Chová se vhodně při stolování Připraví tabuli pro jednoduché stolování Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	Příprava pokrmů	2.	vánoční posezení práce ve skupinách
Provádí pozorování přírody Zaznamená výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Zná základy péče o pokojové květiny otírání listů, zalévání, kypření, Umí zasít semena Provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce	2.	zasetí velikonočního osení
Vytváří určenými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír Umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy Umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil Naučí se zadní steh Umí přišít knoflíky Umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. papír a karton přírodniny textil	3.	Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze nácvik zadního stehu na čtvrtce textilní koláž

Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Dovede sestavovat stavebnicové prvky Umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi.	3.	kolektivní práce
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny Provádí jednoduché pěstitelské činnosti	Zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, Umí zasít semena Provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti.	3.	zasetí velikonočního osení
	Orientuje se v základním vybavení kuchyně Chová se vhodně při stolování Připraví tabuli pro jednoduché stolování Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.	3.	vánoční besídka práce ve skupinách
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, vytváří prostorové konstrukce Seznámí se se základy aranžování Seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic Zvládne různé druhy stehu (přední, zadní, ozdobný)	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků papír a karton přírodniny textil	4.	Kolektivní práce.
Provádí se stavebnicemi montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Montuje a demontuje stavebnice dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Konstrukční činnosti Práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) Práce s návodem	4.	Kolektivní práce.

Provádí jednoduché pěstitelské činnosti Samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce	Zná rozdíl mezi setím a sázením Zná množení rostliny odnožemi a řízkováním Umí zvolit správné nástroje a nářadí Poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování pokojových rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti	4.	Přírodověda
Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně (i podle receptů z jiných zemí) Zná pravidla správného stolování Dodržuje zásady hygieny	Výběr a nákup potravin Příprava pokrmu Pravidla správného stolování	4.	
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě	Dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat Vytváří prostorové konstrukce Seznámí se se základy aranžování a využití samorostů Seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic Zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný Seznámí se s látáním a tkaním Zná rozdíl mezi osnovou a útkem umí háčkovat Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků práce s papírem a kartonem práce s přírodninami práce s textilem	5.	kolektivní práce
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Montuje a demontuje stavebnici Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky Umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu Dodržuje zásady hygieny a	Konstrukční činnosti práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) práce s návodem práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem	5.	Vv

	bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze			
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zná základy péče o pokojové květiny Zná rozdíl mezi setím a sázením Zná množení rostlin odnožemi a řízkováním Seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi Vede pěstitelské pokusy a pozorování Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Pěstitelské činnosti základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti	5.	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	Orientuje se v základním vybavení kuchyně Seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně Zná pravidla správného stolování a společenského chování Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	5.	

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti			Období: 2. stupeň
Očekávané výstupy oblasti	Očekávané výstupy školní	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<u>Pěstitelské práce, chovatelství</u> Volí vhodné postupy při pěstování vybraných rostlin Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu Prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Dodržuje základní zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne základní 1. pomoc při jednoduchých poraněních Volí vhodné postupy při pěstování běžných rostlin a květin pro výzdobu Používá vhodné pracovní pomůcky a nářadí, udržuje je a vhodně ukládá Zná základní zásady chovu drobných zvířat a bezpečného kontaktu s nimi	Zákl. podmínky pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa a ochrana rostlin Zelenina, osivo, sadba, podmínky a pěstování vybrané zeleniny Okrasné rostliny, základy pěstování pokojových květin, ošetřování květin v místnosti Druhy ovocných rostlin, jejich pěstování, uskladnění a zpracování plodů Léčivky, koření, jedovaté rostliny- základní inform. Chov zvířat v domácnosti, podmínky, hygiena, bezpečnost, kontakt s domácími i cizími zvířaty	6.	EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí Přírodopis
<u>Práce s technickými materiály</u> Provádí jednoduché práce s techn. materiály a dodržuje technolog. kázeň Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí Organizuje a plánuje svoji prac. čin. Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci a zásady	Dodržuje dílenský řád, řídí se základními zásadami bezpečnosti a hygieny práce, poskytne 1.pomoc při jednoduchých poraněních Umí načrtnout jednoduchý náčrtek, čte jednoduchý techn.výkres Ovládá základy postupů při ruč. opracování materiálů (orýsování,dělení mater.,pilování, broušení, vrtání, spojování, dokončovací práce) Vybírá vhodné nářadí a nástroje, dodržuje vhodný pracovní postup	Vlastnosti materiálu, užití (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jed. pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technolog. postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, volný čas, tradice, řemesla	6.	EV-lidské aktivity, člověk a prostředí Fyzika Matematika Přírodopis Chemie

bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne 1. pomoc při úrazu	Zachází správně a šetrně s nářadím, nástroji a materiálem, správně je ošetřuje a ukládá			
<i>Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i>	<i>Definuje pojem „mimořádná událost“, vysvětluje příčiny některých mimořádných událostí, učí se způsobům chování při některých z nich</i>	<i>Ohrožení obyvatel za mimořádných událostí – úvodní seznámení, příklady mimořádných událostí, chování v jednodušších modelových situacích při nich základní první pomoc</i>	6.	<i>tento výstup byl přemístěn z předmětu Výchova ke zdraví v 6. ročníku</i>
Dopravní výchova				
	Ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí	pravidla bezpečné jízdy na silnici - za snížené viditelnosti - překonání křižovatky - křižovatka řízená příslušníkem policie	6.	
	Chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola Orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu	výbava jízdního kola technika jízdy a její pravidla odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu - bezpečné a ohleduplné chování k ostatním účastníkům silničního provozu	6.	
	Odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci Předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích)	řešení modelových krizových situací oprava jízdního kola	6.	
	Poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)	nejjednodušší základy první předlékařské pomoci	6.	

	Rozlišuje dopravní značky a jejich význam	dopravní značky	6.	
	Vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty	zásady bezpečného chování cyklisty	6.	

6.9.2 Svět práce

Autoři:

Josef Franta

Mgr. Stanislava Tomášková

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Učivo 1. stupně a tematické okruhy Práce s technickými materiály a Pěstitelské práce a chovatelství, které se vyučují v předcházejících ročnících, utváří základ pro předmět Svět práce.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Při výuce jsou využívány i jiné předměty, např. matematika (měření, rýsování, výpočty), fyzika (vlastnosti materiálů, mechanika), přírodopis (podmínky pěstování rostlin a zvířat, vlastnosti půdy, životní prostředí ...), chemie (vlastnosti materiálů, složení, chem. značky), výchova ke zdraví (zdravý životní styl...) i poznatky z dalších předmětů.

Do předmětu jsou integrována témata z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Používají se běžné formy výuky: výklad (spojený s praktickou ukázkou), řízený rozhovor, předvedení pracovní operace, praktický nácvik, samostatné studium se zhuštěným zopakováním naučeného, samostatný a řízený zápis poznámek, řešení problémových úloh, pozorování a prezentace výsledků, porovnávání podobných operací apod.. Žáci pracují frontálně, samostatně nebo v různě početných skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cíl předmětu

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k učení, k osvojování dovedností a návyků a jejich praktickému uplatňování
- vede žáky k osvojování odborné terminologie, k vytváření komplexnějšího pohledu na matematické, přírodní, pracovní a společenské jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k rozpoznávání různých problémových situací ve škole, k jejich rozboru a pozitivnímu řešení
- vede žáky k sebekritickému hodnocení vlastního jednání a chování, k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a k zhodnocení výsledků svých činů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně souvisle, kultivovaně ústně i písemně
- prohlubuje komunikativní dovednosti k vytváření plnohodnotného soužití a spolupráci s ostatními lidmi, vede k naslouchání a respektování názorů druhých, ke konstruktivní diskuzi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k účinné spolupráci ve skupině, k vytváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s jinými, k poskytování pomoci či požádání o ni
- podporuje vytváření pozitivní představy žáků o sobě, podporuje jejich sebevědomí a samostatnost, dobrým splněním úkolu vede k pocitu sebeuspokojení

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k zodpovědnému rozhodování v daných situacích, k poskytování pomoci dle svých schopností v krizových momentech
- vede k odmítání útlaču a hrubého zacházení, k uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému a psychickému násilí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků, k adaptaci na změněné a nové pracovní podmínky
- vede k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- prohlubuje přístup žáků k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví svého i druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- vede žáky k orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, k chápání podstaty, cíle a rizika podnikání, rozvíjí jejich podnikatelské myšlení

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Svět práce			Období: 2. stupeň
Očekávané výstupy oblasti	Očekávané výstupy školní	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Dovede reálně zhodnotit své vlastní možnosti	Volba profesní orientace -sebepoznání -rozhodování pro budoucnost -sebepoznání jako zdroj posilování sebevědomí -akční plánování -představy o budoucím povolání	8.	Ov
	Orientuje se v informačních materiálech	Trh práce -orientace v důležitých profesních informacích	8.	
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání	Využije exkurze na ÚP pro své další plány	Volba profesní orientace -programová nabídka IPS-ÚP -rovnost příležitostí na trhu práce -Informační základna pro volbu povolání	8.	
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Dovede porovnat nabídku informačních materiálů Aktivně vyhledává informace na Burzách stř. škol a na exkurzích	Volba profesní orientace -samostatné vyhledávání a třídění informací	9.	
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání	Možnosti vzdělávání - adaptace na životní změny -možnosti a alternativy volby povolání, specializace	9.	
Prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Dokumentuje na příkladech ze svého okolí problémy trhu práce	Zaměstnání -svět práce a dospělosti -aktivní politika zaměstnanosti a požadavky trhu práce	9.	

		-problémy nezaměstnanosti -způsoby hledání zaměstnání		
	S ohledem na získané informace si vytváří základní představy o drobném podnikání	Podnikání - struktura organizací -nejčastější formy podnikání	9.	